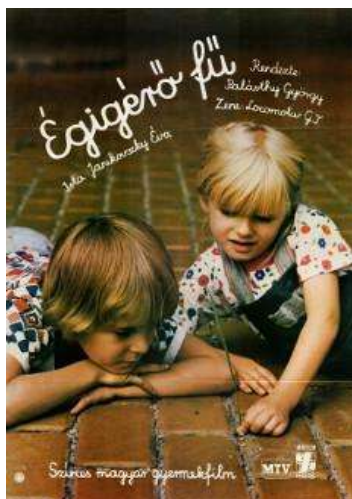


Égigérő fű

magyar ifjúsági vígjáték, 80 perc, 1979



Poldi bácsi, a parkőr nyugdíjba készül. Negyvenéves szolgálata alatt annyira megszokta a zöld fűvet, a virágokat, hogy el sem tudja képzelni, mi lesz vele nélküle. Misu, aki abban bérházban nyaral, ahol Poldi bácsi is él, elhatározza, hogy befűvesíti a ház udvarát, mire Poldi bácsi nyugdíjba vonul. A kisfiú nem ismer lehetetlent, rengeteg barátja van a környéken, mindenkit mozgósít a cél elérése érdekében.

Alkotók:

Rendező: Palásthy György

Forgatókönyv: Janikovszky Éva, Palásthy György

Zeneszerző: Berki Géza

Zene: Locomotiv GT

Operatőr: Forgács Ottó

Dramaturg: Újhelyi János

Hangmérnök: Réti János

Díszlettervező: Banovich Tamás

Szereplők:

Hintsch Gyuri (Misu)

Ullmann Mónika (Piroska)

Máriáss József (Dezső bácsi)

Rajz János (Poldi bácsi)

Fónay Márta (Poldi néni)

Drahota Andrea (Kamilla)

Újlaky Dénes (Oszkár)

Dajka Margit (Oszkár mamája)

Zenthe Ferenc (szemetes)

Farkas Antal (szemetes)

Harsányi Gábor (rendőr)

Balázs Péter (táblaszerelő)

Szombathy Gyula (táblaszerelő)

Korhatárra való tekintet nélkül megtekinthető.

Életrajzok

Palásthy György

(Esztergom, 1931. január 12. – Budapest, 2012. április 16.)

Balázs Béla-díjas filmrendező, forgatókönyvíró

Szülei Palásthy Sándor és Blahovics Anna voltak. Elektrotechnikusi tanulmányokat folytatott, amikor 16 éves korában megnyert egy irodalmi pályázatot. 1950-ben felvették a Színház- és Filmművészeti Főiskolára, ahol 1954-ben végzett filmrendezői szakon. Még ebben az évben a Hunnia Filmgyárba került, ahol először rendezőasszisztensként dolgozott. 1960-tól a Magyar Televíziónak is dolgozott, nyugdíjazásáig a Mafilm munkatársa volt.

Elnökségi tagja volt a Magyar Film- és Tv-művészek szövetségének. Érdeklődését hosszú időn át a vígjáték műfaj kötötte le. Munkáját több nagy sikerű film is jelzi (*Meztelen diplomata*, *Hazai pálya*). 1962-ben feleségül vette Dávid Ilonát. Három gyermeke született, Ágnes, György és Beáta.

1964-től érdeklődése a gyermek- és ifjúsági filmek felé fordult. Gyerektörténetek elevenednek meg Török Sándor és Tóth Eszter forgatókönyveiből, Bálint Ágnes, vagy éppen Janikovszky Éva regényéből.

2012. április 16-án hunyt el Budapesten.



Janikovszky Éva

(utóbb Kispál Éva, született Kucses)

(Szeged, 1926. április 23. –

Budapest, 2003. július 14.)

Kossuth-díjas és József Attila-díjas író,
költő, szerkesztő

Kucses Éva Etelka Nanetta néven született Kucses Pál műszaki kereskedő és Bartos Júlia Lili gyermekeként. Nevét később Kispálra magyarosította. Szegedi szülőháza a Bolyai utca 19. szám alatt található, amelynek falán ma emléktábla van elhelyezve. Anyai nagyapja, Bartos Lipót

szegedi könyv-és papírkereskedő volt.

Középiskolai tanulmányait a szegedi Magyar Királyi Állami Árpádházi Szent Erzsébet Leánygimnáziumban végezte. 1944–1948 között a Szegedi Tudományegyetemen filozófia, néprajz, magyar és német szakán folytatta tanulmányait. Ezt még kiegészítette 1948–1950 között az Eötvös Loránd Tudományegyetemen filozófia, pszichológia és politikai gazdaságtan szakokkal. 1950-ben tanári oklevelet szerzett.

1952 októberében kötött házasságot a még szegedi egyetemistaként megismert dr. Janikovszky Bélával.

1953–1957 között az Ifjúsági (később Móra) Könyvkiadó lektora, majd főszerkesztője lett. Sokáig dolgozott ebben a munkakörben, 1964-től egészen 1987-ig. Eközben a Minerva Kiadó szerkesztői munkakörét is ellátta 1981–82-ben. 1987-ben vonult nyugdíjba, de továbbra is munkatársa, igazgatósági tagja volt a Móra Ferenc Könyvkiadónak. 1999-től a *Hölgyvilág* című hetilapban is jelentek meg írásai.

1978-tól, megalakulásától 1995-ig elnöke volt az IBBY (Gyermekkönyvek Nemzetközi Tanácsa) magyar bizottságának. Elnökségi tagja az UNICEF Magyar Bizottságának, 1991-től elnöke a Staféta Alapítvány kuratóriumának (a hátrányos helyzetű gyerekek továbbtanulásának biztosításáért), 1996-tól elnöke az Írószövetség Gyermekirodalmi szakosztályának.

Első kötetét 1957-ben adták ki; ezt Kispál Évaként jegyezte. A könyvet 32 további követte, amelyek összesen 35 nyelven jelentek meg. Témájuk a felnőtt-gyermek kapcsolat, sajátosan mindennapi élményeivel és

konfliktusaival. Írt filmforgatókönyvet, dolgozott hetilapoknak, folyóiratoknak, gyakran szerepelt a televízióban, rádióban. Több könyvéből készült rajzfilm, több gyermekeknek szóló tévéjátékát sugározták.

1960-ban, *Szalmaláng* című regényén szerepelt először a Janikovszky Éva név. Az évtized végére országszerte ismert lett.

Hangja, ábrázolásmódja, világa összetéveszthetetlen másokéval. Írói világában fontos helyet kap az őszinteség, a barátság, a közösség, a munka, a játék. Még akkor is, ha nem gyerekeknek, hanem felnőtteknek, illetve az idősebbeknek szerez kellemes perceket szavaival. Kimeríthetetlen témája a felnőtt-gyerek kapcsolat, a mindennapi élet – sajátosan mindennapi élményeivel és konfliktusaival. Nála a lemeznek (vagy ha úgy tetszik, az éremnek) mindig két oldala van, ezért a gyerek és a felnőtt problémáival egyaránt foglalkozik.

Janikovszky Éva szövegei elválaszthatatlanok Réber László rajzaitól. Amíg Janikovszky Éva kevés szóval ír, Réber László egyetlen vonallal rajzol. Ezzel a módszerrel leegyszerűsítik, modellszerűvé teszik a világot, és rengeteg teret hagynak a szabad asszociációnak.

2003. július 14-én hunyt el, Budapesten. Sírja a Farkasréti temetőben található. Síremlékén is szerepel egyetlen öreg Mercedes-típusú írógépe, amely egész életén át kitartott mellette.

Locomotiv GT zenekar

A Locomotiv GT, röviden LGT (becézve Loksi) a magyar rockzene egyik legnagyobb hatású együttese. A zenekar nevében a GT a Gran Turismo rövidítése, utalva a tagok előtt álló hosszú útra, vagy a mozdonytípusra. Az LGT névadó szimbólumának eredete nem tisztázott: a legelső lemezükön felbukkanó, akkor még akváriumban álló stilizált gőzmozdony motívuma végigkísérte a zenekar történetét.



Lemezborítók sokaságán szerepelt (az egyik album egyenesen a *424 – Mozdonyopera* címet viseli), a búcsúkoncerten pedig showelemként egy valódi gőzösön érkezett a Nyugati pályaudvarra a négy zenész.

A kezdetek (1971-1973)

1971. április 6-án alakította meg az LGT-t Budapesten. Alapítói ekkor már ismert, sikeres karriert befutott zenészek voltak, élükön az Omegából érkezett zeneszerző-billentyűs-énekeskel, Presser Gáborral. Szintén az Omega sorait erősítette korábban a dobos (és menedzser), Laux József és felesége, Adamis Anna szövegíró, Presser állandó szerzőtársa, „az LGT ötödik tagja”. A basszusgitárt a tehetséges, egyéni hangú Frenreisz Károly vette kézbe, aki korábban a Metróban tett szert hírnévre, a szólógitáros pedig a szintén legendás tudású ex-hungáriás Barta Tamás lett. Bemutatkozó koncertjüket a Budai Parkszínpadon tartották júliusban, és augusztusban meg is jelent első kislemezük, amely a *Boldog vagyok* és a *Ha volna szíved* című dalokat tartalmazta. Októberben a Tolcsvay Trióval közös klubot nyithattak a Kertészeti Egyetemen. Még 1971 novemberében az *Ezüst nyár* (Silver Summer) című dalukkal kivívott népszerűségüknek köszönhetően díszvendégként kiutazhattak a tokiói, Yamaha védnöksége alatt álló World Popular Song Festivalra, ahol az *Érints meg* angol nyelvű verziója (Touch Me, Love Me, Rock Me) hatalmas sikert aratott. Ismét megszületett egy kislemez, rajta a két angol slágerrel.

1971 decemberében megjelent az LGT első albuma, mely a *Locomotiv GT* címet viselte. A hazai közönség soraiban első, a korszak brit progresszív rockzenéjének hatását mutató elvontabb alkotásaikkal nem arattak olyan nagy sikert, mint külföldön, nyugaton azonban karrierjük továbbívult, főleg miután a New Musical Express Tremeloes kíséretében Budapestre érkező munkatársa az LGT fellépése hallatán megírta, hogy „az új rock-szenzáció Keletről jöhet!” („The new rock sensation could come from the East!”). Nem kis mértékben ennek hatására az LGT 1972 májusában az európai kontinensről egyedüli együttesként kiutazhatott az angliai Lincolnban megrendezett Great Western Express Festivalra, ahol olyan legendás zenekarok és énekesek mellett léptek fel – a szakadó esőben –, mint a Genesis, a Beach Boys, Joe Cocker és a Faces.

1972 őszén megjelent az itthon hangszerelt, de Londonban felvett második albumuk, az első lemez hangzását folytató *Ringasd el magad*, illetve a *Szeress nagyon/Csak egy szóra* című kislemez. (Egyúttal Zalatnay Saroltának elkészítették az *Álmodj velem* című albumot és három kislemezt.) Eközben felmerült, hogy az LGT a tapasztalatok birtokában nem lenne-e hajlandó megzenésíteni Déry Tibor *Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról* című kisregényét. Az együttes vállalta a feladatot, ám a színpadi lekötöttséget ellenző Frenreisz 1973-ban kilépett és megalakította saját együttesét, a Skorpiót. Helyére egy újabb ex-Omega tagot hívtak az artistaképzőt végzett Somló Tamás személyében, aki időközben a Non-Stop együttesben is megfordult. A Popfesztivál hallatlanul nagy sikert könyvelhetett el, öt országban mutatták be.

A nagy sikerek kora (1973-1980)

1973-ban készült el a harmadik, az előzőeknél emészthetőbb hangzású album, a *Bummm!*, amely itthon is meghozta az igazi sikert és népszerűséget az LGT számára. Az album legismertebb dalai: *Ringasd el magad*, *Kék asszony*, *Gyere, gyere ki a hegyoldalba*, *Ő még csak most tizennégy*, *Vallomás*, *Miénk itt a tér*. Az albumot egy évvel később, Barta "disszidálása" hatására betiltották. Az LGT ennek ellenére háttérbe szorította az addig egyeduralgó Omega-t.

Ebben az évben ismét kiutaztak Nagy-Britanniába, ahol tévéműsorban szerepeltek, koncerteztek és lemezfelvételeket készítettek. 1974-ben ezt egy három hónapos amerikai turné fejezte meg, ami szédítő sikerekkel kecsegtetett: Jimmy Miller, a Rolling Stones impresszáriója karolta fel egy új, angol nyelvű lemeztervüket. A munkálatok azonban végül félbeszakadtak – a Magyar Népköztársaság letiltotta a lemez kiadását – ráadásul Barta Tamás úgy döntött, hogy nem tér haza, és kint épít karriert. Helyettesítésére a Generálból érkezett Karácsony János, és már az ő közreműködésével készült az 1975-ben megjelent negyedik album, a *Mindig magasabbra*. A címadó dal mellett az album legismertebb dalai az alábbiak: *Szólj rám, ha hangosan énekelek*, *Neked írom a dalt*, *Álomarcú lány*, *Egy elfelejtett szó*.

Az együttes 1973-1976 között Kovács Kati kíséző zenekara volt, négy közös albumot is készítettek (*Kovács Kati és a Locomotiv GT*, *Rock and roller*, *Közel a Naphoz*, *Kati*), legsikeresebb dalaik a *Rock and Roller* és a *Szólj rám, ha hangosan énekelek*. Akkorra sikernek örvendtek, hogy a külföldi munkák miatt itthon háttérbe szorult énekesnő ismét élvonalba került. Még közös tévéshow-t is készítettek vele. Zorán számára is írtak három albumnyi zenét.

1976 termése volt a szintén betiltott, *Locomotiv GT V.* címet viselő dupla album, amely olyan slágereket tartalmazott, mint *A Kicsi*, *a Nagy*, *az Arthur és az Indián*, *a Ha a csend beszélni tudna*, *a Fiú és a Mindenki*. A hatalmas sikert a dobos Laux József már csak külföldről kísérhette figyelemmel: az Egyesült Államokba ment, ahol hangmérnök lett. Utódja egy NDK-s turné erejéig a Skorpiós Németh Gábor, aztán egy sikeres erdélyi turnén az Atlaszos Szekeres Gábor, végül az ifjú Solti János lett a Generál soraiból, akivel kiteljesedett a végleges felállás.

Az 1977-es *Zene – Mindenki másképp csinálja* című album ismét hatalmas siker volt. Rengeteg népszerű dalt rögzítettek Sándor Pál filmrendező segítségével televíziós adás keretében: ekkor született *A Rádió*, a Zoránnal és Demjén Ferencsel előadott *Jóbarátok vagyunk*, a *Mindenki másképp csinálja*, a somlói *Boogie a zongorán*, valamint az ekkoriban elhunyt színész, Somogyvári Rudolf emlékére írt *Egy elkésett dal*. Ugyanebben az évben Presser Gábor – a rockműfaj képviselői közül elsőként – Erkel Ferenc-díjat kapott, a szövegek írásában pedig ez idő tájt kezdett mind nagyobb szerepet vállalni Zorán fivére, Sztevanovity Dusán. A sikerek mellett azonban kellemetlenségekből is jutott bőven a négy zenésznek: a második romániai turné után kitiltották őket keleti szomszédunktól, és egy időre Magyarországon is letiltották fellépéseiket.

1978-ban elkészült a dupla válogatáslemez, az *Aranyalbum 1971–76* és a *Mindenki* című album, amelyet többek között a *Hirdetés*, a *Nem adom fel*, a *Nézd, az örült* és a *Mindenféle emberek* tett híressé. 1979-ben „csupán” egy kettős kislemezt sikerült tető alá hozni, azonban ennek mind a négy dala ismert és népszerű lett: *Annyi mindent nem szerettem*, *Pokolba már a szép szavakkal*, *Miénk ez a cirkusz*, *Veled, csak veled*. 1980-ban ismét dupla album jelent meg, a Loksi. Ez volt az első lemez, amiért a zenekar előadóművészi jogdíjat kapott: 25 000 példány felett fejenként 70 fillért.

Az LGT vége? (1980-1987)

1980-ban az LGT részt vett a fantasztikus közös turnén az Omegával és a Beatricével. A koncertsorozat jelentőségét egyrészt a két ősi rivális együttes kibékülése (az Omega blokkban saját szerzeményeinek előadásakor Presser is zenélt, a koncertek végén pedig az Omega és az LGT közösen adta elő a *Gyöngyhajú*

lányt), másrészt a rendszer által a periferiára szorított Beatrice szereplése fokozta. A turnét nagy sikerű élő album is dokumentálta. A szabadtéri fellépések során – többek között a Kisstadionban – sokak szerint az LGT nyújtotta a legemlékezetesebb teljesítményt. 1981-ben a Szovjetunió, 1982-ben pedig a "baráti" Bulgária közönsége láthatta a Locomotiv GT csapatát.

1982-1983-ban az LGT az EMI-jal szerződésben angol nyelvű albumon dolgozhatott a legendás Abbey Roadon. Ennek magyar nyelvű változata 1982-ben itthon is megjelent – valamely furcsa oknál fogva *Locomotiv GT X.* címmel. Az album azonban már nem volt olyan népszerű, mint az eddigiek, pedig a *Zenevonat* igazi nagy sláger lett róla. Az LGT 1984-ben másfél hónapon át a Szovjetunióban koncertezhetett, ahol összesen mintegy 350 000 néző tombolta végig a fellépéseiket Leningrádban, Rigában, Tallinnban és Moszkvában.

1984-ben jelent meg az első magyar óriás kislemez (mai szóhasználattal élve maxi), amely az *Első magyar óriás kislemez* címet viselte. Az együttes kedvetlenségét csak növelte, hogy a négy számból kettőt le akartak tiltani – a *Kinn is vagyok, benn is vagyok* mint burkoltan erotikusnak minősített szám még csak-csak átment a rostán, de a „kész lázítás” ítéletét kiérdemlő *Dalaktika* sosem jelent meg. Ez 1984-ben jelent meg, és az *Ellenfél nélkül* címet viseli. Itt is átírásokhoz kellett folyamodni, és az igénytelen popzenei dömping hatása alatt álló nagyközönség sem értékelte igazán az „utolsó” alkotást. A turnék ritkultak, az utolsó fellépésre a „törzshelyen”, a Tabánban került sor 1987. május 2-án. Ezután az LGT gyakorlatilag megszűnt: „elhatározza, hogy végtelen időre felfüggeszti magát, de nem oszlik fel”. Presser, Karácsony és Somló szólókarrierbe kezdett, Solti pedig más együtteseknek dobolt. Egymás lemezein olykor dolgoztak együtt, de a Loksi nem adott ki több albumot.

Búcsúkoncertek és két új lemez

Hét és fél évvel az *Ellenfél nélkül* megjelenése után, 1992. május 14-étől kezdve a Nyugati pályaudvar épületében tízezrek jelentek meg az LGT Posta Bank által finanszírozott búcsúkoncertjén – pontosabban búcsúkoncertjein, mivel a két főpróba is hatalmas érdeklődésre tartott számot, majd még két ráadást rendeztek. Aztán mindenki azt hitte, hogy az ötszörös búcsúkoncertet követően az LGT végleg eltávozott a magyar könnyűzene színpadáról. Nem így történt.

1997-ben váratlanul új album jelent meg, a *424 – Mozdonyopera*. Az album létrejött a véletlennek köszönhető. A régi ismerős, Sándor Pál a róluk 1980-ban készült *Volt 1x1 zenekar* című film előkészületei során felkereste a tagokat, akik bevonultak a stúdióba, és az együttzenélés örömétől átítatva elkezdtek új dalokat írni. Ezek azonban már nem értek bele a műsorba. Így aztán megjelenhetett az új, az eddigieknél kicsit melankólikusabb, „öregebb” lemez. A munkálatokat itthon, teljes titoktartás közepette sikerült elvégezniük, a CD-k külföldön készültek.

1999-ben a Westel Kapcsolat napon kétszázézer közönség előtt lépett fel a legendás rockzenekar. 2002-ben egésznapos LGT-fesztivált rendeztek az Óbudai-szigeten, amelyen a *Popfesztivál* részletei hangzottak el, valamint egy, az LGT zenéire készült balettet is bemutattak. 2002-ben aztán még egy meglepetéssel, egy új stúdióalbummal rukkolt elő a zenekar, *A fiúk a kocsmába mentek* címmel.

2006. december 5-én Frenreisz Károly 60 éves jubileumi koncertjén fellépett az „Ős”-LGT is Frenreisz-Presser-Laux-Karácsony felállásban (utóbbi az elhunyt Barta helyett).

Az LGT 2007. július 29-én a marosvásárhelyi Fél-szigeten, augusztus 2-án Budapesten, a Klebelsberg Kúnó Kulturális Központban, augusztus 7-én pedig a budapesti Sziget Fesztivál nulladik napján lépett fel. A koncertet becslések szerint mintegy negyvenezer látták.



Forgács Ottó

(Budapest, 1921. február 2. – Budapest, 1999. február 9.)

Balázs Béla-díjas operatőr, egyetemi tanár

1940–1945 között filmgyári munkás volt. 1945–1947 között laboránsként dolgozott. 1947–1950 között világosítóként tevékenykedett. 1950–1951 között a Hunnia Filmgyár segédoperatőre, 1951-től operatőre volt. 1950–1954 között a Színház- és Filmművészeti Főiskola tanára volt. 1963-tól a Magyar Televíziónak is dolgozott. 1966-ban Balázs Béla-díjat kapott.

Szereplők

Hintsch Gyuri



A filmrendezőként dolgozó édesapja révén került közel gyerekként a színészethez. Az *Égégérő fű* után egy évvel, 1980-ban szerepelt a *Naplemente délben* című alkotásban is, amelyet szintén az édesapja rendezett. ifj. Hintsch György hamar eltávolodott a színésztől és felnőtt fejjel önkormányzati politikus lett.

Ullmann Mónika

(Budapest, 1973. augusztus 2. –)
színésznő

1973. augusztus 2-án született Budapesten. 1976-tól gyermekszínészként játszott több gyermekfilmben és televíziós produkcióban, nyolcéves korában szerepelt először a Nemzeti Színházban. Az *Írtam a bátyámnak egy dalt* című dallal részt vett az 1981-es Táncdalfesztiválon, majd 1982-ben a *Moncsicsi* című dallal gyakorlatilag beénekelte magát a hazai popkultúrába. Gyermekkorában vonzódott a tánchoz, különösen a néptánchoz.

1991-ben végzett az Állami Balettintézetben. 1993-ban felvételt nyert a Színház- és Filmművészeti Egyetemre Szinetár Miklós osztályába, majd 1997-ben megszerezte színészi diplomáját. 1991 és 1994 között Novák Ferenc táncosaként dolgozott. 1994-től játszik színpadon, elsőként a József Attila Színház színpadán lépett fel, ahol 2011-ig a társulat tagja is volt, majd szabadúszó lett. Az ország több színházában is felkérték különböző szerepek megformálására. 2013-tól 2016-ig a Miskolci Nemzeti Színház művésze volt. Vendégként játszott a Budapesti Operettszínházban, a székesfehérvári Vörösmarty Színházban, a veszprémi Petőfi Színházban, a békéscsabai Jókai Színházban, a győri Nemzeti Színházban, a soproni Petőfi Színházban és a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházban. Az utóbbi időkben az Orlai Produkció előadásában szerepel.

A színházi munkái mellett számos filmben és televíziós produkcióban is szerepelt, szereplője volt az *Égégérő fű* című filmnek, a *Szomszédok* című teleregénynek és a *Barátok közt* című televíziós sorozatnak is. Szinkronizál is. Népszerű, sokat foglalkoztatott színésznő, a magánéletéről ritkán és keveset nyilatkozik.

A Miller Zoltánnal való kapcsolatából született egy fia: Miller Dávid.





Máriáss József

(Dunakeszi, 1920. február 23. –

Szeged, 1991. április 24.)

Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész

Máriáss Melinda színésznő és Meixler Ildikó bábszínész édesapja.

A Pázmány Péter Tudományegyetem joghallgatója volt, majd a színészmesterséget Rózsahegyi Kálmán színiiskolájában tanulta. 1946-ban kezdte pályáját a Belvárosi Színházban. Az Ifjúsági Színházban és a Vidám Színpadon is játszott. 1949 és 1954 között tagja volt a győri színháznak, 1963-ban és 1965-ben az egeri Gárdonyi Géza Színház, 1964-ben a kecskeméti

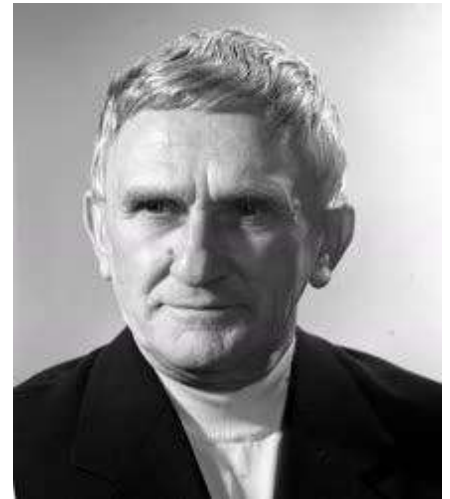
Katona József Színház valamint a szolnoki Szigligeti Színház, majd 1969 és 1982 között a Szegedi Nemzeti Színház, majd 1983-tól 1986-ig a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban játszott. 1989-től súlyos betegsége miatt már nem lépett színpadra, a *Szomszédok* című sorozatban azonban haláláig játszott (a 105. fejezet készítése közben halt meg).

Egyik lánya, Máriáss Melinda 2015. február 6-án hunyt el, a másik lánya, Meixler Ildikó 2020. augusztus 21-én hunyt el.

Rajz János

(Budapest, 1907. február 13. – Budapest, 1981. július 20.)

színész, Jászai-díjas, Kossuth-díjas,
érdemes művész, kiváló művész



Szülei és nagyszülei is színészek voltak, ő maga pályáját 17 éves korában kezdte Debrecenben, majd a szegedi, illetve a pécsi színtársulatnak lett a tagja. Három éven át artistaként működött, ezután rövid időre a Király Színház szerződtette. Visszatérve vidékre, több színtársulatnál játszott, s a legjobb vidéki táncoskomikusnak ismerték. 1944-45-ben a debreceni, 1945-1951 között a szegedi színház tagja volt. Ezután egy évadra a Vígszínház szerződtette, 1952-től pedig a Nemzeti Színház. Itt kitűnő jellemszínészként mutatkozott be, epizódszerepekben póztalan humorával,

közvetlen egyszerűségével és a jellemzés árnyaltságával tűnt ki. A rádió évtizedeken át folyamatosan játszódó *A Szabó család* című adásában, Szabó Ernő halála után sokáig az ő hangján szólalt meg Szabó bácsi. Bár filmekben csak 1953-tól szerepelt, 86 játékfilmben, rövidfilmben és tvfilmben vállalt szerepet. Legnagyobb filmsikere a *Dollárpapa* volt. 1976. április 2-án hozta létre alapítványát – a Rajz János-díjat – 100.000,- Ft fenntartásos takarékbetéttel elhelyezésével. Ennek az összegnek kamata képezte a minden év decemberében, a Nemzeti Színház társulata által titkos szavazással odaítélt díj összegét, a társulat egy-egy, lehetőleg 40 évesnél nem idősebb női és a férfi tagjának, egyenlő összegben.



Fónay Márta

(Vác, 1914. szeptember 24. –

Budapest, 1994. november 22.)

Jászai Mari-díjas színésznő, érdemes művész

Vácott nevelkedett, két lány- és egy fiútestvérével együtt. Édesapja kertész volt, saját kis gyümölcsfaiskolával rendelkezett, munkájából, jövedelméből polgári környezetet biztosított gyermekei részére.

Kereskedelmi iskolában tanult, majd tizenöt évesen egy apróhirdetésre jelentkezett és felvételt nyert a Rádióélet című újság szerkesztőségébe, a fővárosba. Az iroda akkoriban a Rákóczi úton, a Színművészeti Akadémiával szemben helyezkedett el. Szerette

munkáját, a szobája ablakából mégis gyakran látta a színészhallgatók jövés-menését az Akadémiáról. Egy napon jelentkezett a Színiakadémián, Ódry Árpádnál. Sikeres felvételi vizsgát követően felvették a Színiakadémia filmszínészi tanszékére. Végül mégis a színésztagozaton szerzett diplomát 1935-ben.

Szakmai pályája, megszakítással, több mint negyven éven keresztül tartott, a közönség ma is szereti a nagymamás alkatú, falusi háziasszony habitusú kitűnő művésznőt, aki sikert sikerre halmozott, mind a színházban, mind filmekben, tévéfilmekben.

A hetvenes évektől főleg a Mafilm és a Magyar Televízió foglalkoztatta. Szerepeinek, megbízásainak száma egyre csökkent. 1975-ben nyugdíjba ment és teljesen visszavonult a rivaldafényből, családjá körében élt. Lassan elfelejtődött, kikerült az érdeklődés középpontjából. Sorsát elfogadta, ugyanakkor finoman lázadozott is a méltánytalan elfeledés ellen.

Kisebb fellépéseket vállalt tévéműsorokban, epizódszerepeket kapott a filmgyárban is. Éveken át rendszeres szereplője volt az Antal Imre vezette *Szeszélyes évszakoknak*, ezen kívül show-műsorok, szilveszteri kabarék és a rádió kabarészínház gyakori résztvevője volt. Az öregkori nagy szerepek elkerülték, ami vélhetőleg a színjátszás akkori túlpolitizáltságának is betudható. Nyolcvanadik születésnapja után két hónappal hunyt el.

Drahota Andrea

(Veszprém, 1941. július 15. –)

Jászai Mari-díjas színésznő, érdemes művész

Veszprémben született, a közeli Perkátáról oda ment be az édesanyja. Az apja ekkor a Donnál szolgát tiszt rankban a 2. magyar hadseregben. Később Abaújszántóra költöztek, ahol az édesapja tanárként dolgozott. Az édesanyja 1953-ban tragikus körülmények között elhunyt. A nevelőanyja matematika-fizika szakos középiskolai tanár volt. A ceglédi Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen tanult ipar szakon 1959–1961 között. A Színház- és Filmművészeti Főiskolát 1965-ben végezte el. 1963 óta szerepel filmekben. Egy évig a szolnoki Szigligeti Színházban játszott (1965–1966). 1966–1991 között a Thália Színház illetve az Arizona Színház tagja volt. 1991–1993 között szabadfoglalkozású színész, 1993–2001 között a Nemzeti Színház, illetve a Pesti Magyar Színház színésznője volt. 2001 óta a székesfehérvári Vörösmarty Színház és a Vidám Színpad művésznője volt.





Újlaky Dénes (névváltozat: Újlaki, Ujlaki, Ujlaky)

(Budapest, 1945. január 20. –)

Jászai Mari-díjas színész, érdemes művész

Édesapja, a győri születésű dr. Ujlaki Andor (1900–1974) újságíró, édesanyja, a söjtöri születésű boldogfai Farkas Irma (1913–1997), a Zala vármegyei nemesi származású boldogfai Farkas család sarja, akinek a szülei boldogfai Farkas Dénes (1884–1973) politikus, országgyűlési képviselő, földbirtokos, és szentjánosi Szűcs Mária (1891–1956) voltak. Apai nagyszülei Újlaki Géza (1863–†?) tanító, a *Győri Hírlap* szerkesztője, a győri Kisfaludy Irodalmi Kör alapító tagja és örökös főtítkára, valamint Huber Margit voltak.

Ujlaki Dénesnek hányattatott gyermekkorra volt, igazán tele nehézségekkel. Édesanyja arisztokrata származású, édesapja pedig katolikus újságnál dolgozott,

és emiatt a családot kitelepítették a Hortobágyra és hónapokig tehénistállóban laktak. A színész 14 éves volt, amikor két év börtönre ítélték, miután az iskolából elvitték az ÁVO-sok. „Öt-hat órán keresztül faggattak, mondjam meg, hova törtem be utoljára, kit öltem meg, és mikor akarok disszidálni. Ezután a Gyorskocsi utcába kerültem, ahol kihallgatás kihallgatást ért, majd hónapokig egyedül voltam egy zárkában, és sírtam. Tizennégy évesen államellenes szervezkedés, fegyverrejtegetés és gyilkossági kísérletben való tevékenység miatt első fokon hat, másodfokon három évre ítélték. Végül kettőt kellett leülnöm” - mesélte egy interjún a színész, aki a börtön után rátalált a hivatására és bár évekkel később megpróbálták III/III-as ügynöknek beszervezni, ő nem állt kötélnek. Dénes állítja, a börtön miatt lett más ember, és most boldog, hogy jelenleg Európa egyik legjobb színházában dolgozhat.

A budapesti Nemzeti Színház stúdióját 1969-ben végezte el, majd a debreceni Csokonai Színházhoz szerződött. Játszott a Veszprémi Petőfi Színházban, a győri Kisfaludy Színházban, a Bartók Gyermekszínházban, a Miskolci Nemzeti Színházban, a szolnoki Szigligeti Színházban, 1981-től a budapesti Nemzeti Színház tagja lett. 1982-ben alapító tagként csatlakozott a Katona József Színházhoz.

Jellegzetes hangja számos filmben és rajzfilmben hallható szinkronként.

Dajka Margit

(Nagyvárad, 1907. október 13. –

Budapest, 1986. május 24.)

színésznő, Kossuth-díjas,
érdemes művész, kiváló művész



Az I. világháború idején Nagyvárad utcáin újságot árult. Színpadon először kilenc évesen a liftes boyt játszotta a Nagyvárad Szigligeti Színházban a *Sztambul rózsája* c. operettben. Elvégezte Hetényi Elemérnek, a színház főrendezőjének magán-színiiskoláját és a színház tagja lett. Hamarosan Kolozsvárra szerződött Janovics Jenő, itt szubrett- és naiva-szerepeket játszott. Kolozsvárról Miskolcra szerződött, 1928-29-ben Szegeden játszott, majd a budapesti Vígszínház szerződött.

Bemutató szerepe itt Emőd Tamás-Török Rezső: *Két lány az utcán* című darabjában Vica szerepe volt, s egy csapásra meghódította a közönséget és a kritikát. Kezdetben naiva-szerepekben lépett föl, de gyakran játszotta a vígjátékok temperamentumos leányszerepeit is. 1936-1940-ben a Nemzeti Színház tagja volt. Ezután a főváros különböző színházaiban csak szerepekre szerződött. Az 1940-ben megnyílt Madách Színház nyitó darabjának, Móricz Zsigmond: *Kismadár* című játékának főszerepét, Kis Erzsit hatalmas sikerrel alakította. 1943-ban a Magyar Színházban Hanna szerepét játszotta Hauptmann: *Henschel fuvaros* című drámájában, a címszereplő Kiss Ferenc mellett. 1945 után különböző színházakban játszott, 1948-

ban a Madách Színház tagja lett, majd a Petőfi Színház, később a Thália Színházhoz szerződött. Korának előrehaladtával mindinkább drámai hősnő- és anyaszerepeket játszott, de alakításaiból nem hiányzott a humor, a bölcsesség, és női vonzerejét mindvégig megőrizte. Legkiválóbb filmszerepe, Majmunka, Huszárik Zoltán *Szindbád* című filmjéhez fűződik. SZOT-díjjal tüntették ki (1981). A Magyar Televízió portréfilmet sugárzott róla: *Mestersége színész* (riporter Molnár Gál Péter, 1984. január 25.).



Zenthe Ferenc (született Rameshofer)

(Salgóháza, 1920. április 24. – Budapest, 2006. július 30.)

a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja

Négy szemesztert végzett a közgazdaságtudományi egyetemen, de otthagyta és a Színművészeti Akadémia hallgatója lett 1941-ben. Palóc tájszólásától hamarosan meg kellett válnia. A háború miatt azonban 1942-ben félbehagyta tanulmányait. 1945-ben szerződött a Pécsi Nemzeti Színházhoz, majd két évad után a győri Kisfaludy Színház (ma Győri Nemzeti Színház), 1949-ben pedig a debreceni Csokonai Nemzeti Színház társulatának tagja lett. 1952-től a budapesti Madách

Színház színművésze volt. Atmoszférateremtő képessége, humora jellem szerepekben kiválóan érvényesült. Indulásától a közönség szeretete övezte. „Amikor elkezdtem a pályát, a Jóisten rátett a tenyerére, és azóta azon visz tovább” – nyilatkozta az MTI-nek 2005 januárjában, akkorra már a Nemzet Színészeként, a megnyerő egyéniségű művész. A filmgyártás és a televízió is jobbnál jobb feladatokkal „kényeztette el”. Első filmszerepében, 1953-ban Nagysándor József honvédtábornokot alakította a *Föltámadott a tengerben*, ezt a *Rákóczi hadnagyának* főszerepe követte (előtte öttusázók tanították meg lovagolni, aminek még sok hasznát vette). Ezután romantikus vígjátékok főszerepei következtek a sármos színész életében: a *2x2 néha 5*, a *Mese a 12 találatról*, a *Kölyök*, a *Fapados szerelem* című filmekben. Később egyre inkább jellem szerepeket formált meg. 1983-ban készült az Oscar-díjra is jelölt magyar–NSZK koprodukció, a *Jób lázadása*, amelyben a Tisza-menti, módos falusi zsidó szerepében tűnt fel. Játékfilmben utoljára a *Magyar vándor* című filmben szerepelt, 2004-ben.

A *Tenkes kapitánya* (1963) után több tévésorozat következett: a *Rózsa Sándor*, a *Tüskevár*, a *Princ, a katona*, a *Bors* és legutóbb a *Szomszédok*. A tévésorozatokban Zenthe mind a fiatalok, mind az idősebb korosztály tetszését kiérdemelte. Népies, férfias, humoros karakterszínész volt. Számos filmben szerepelt, de szinkronhangként is bizonyított. Szerepelt a Magyar Rádió 1959–2007 között futott *A Szabó család* című rádiós telenovellájában is, amely Európa leghosszabb életű családregényszerű rádiójátéka volt.

1987–1999 közt a *Szomszédok* című teleregény szereplője (Taki bácsi); a sorozat 1999. december 30-án, a 331. résszel búcsúzott el a nézőktől. 2000 februárjától a *Komédiások – Színház az egész...* című sorozat egyik főszereplője volt.

Zenthe Ferencet 1954-ben és 1968-ban Jászai Mari-díjjal tüntették ki, 1975-ben megkapta az érdemes művész címet. A filmkritikusok díjával jutalmazták 1984-ben, kiváló művész lett 1989-ben, Erzsébet-díjas 1992-ben, MSZOSZ-díjas 1993-ban. 1997-ben Kossuth-díjat adományoztak neki, szülővárosa, Salgótarján 2003-ban díszpolgárrá választotta. 2005-ben a Magyar Örökség díjjal tüntették ki „sokoldalú emberábrázolásáért”. 2006. július 30-án hunyt el tüdőgyulladásban, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Első felesége Oláh Katalin tornász volt, akinek tőle született Ferenc fia 1954-ben (beceneve: Golyó). Házasságuk, neje korai halála miatt 1983-ig tartott. 1986-ban vette el második feleségét, Gizellát. Fia révén két unokája van: Katalin és Ádám.

Farkas Antal

(Öcsöd, 1922. január 1. – Budapest, 2010. szeptember 24.)

Aase-díjas színész

Farkas Antal és Farkas Julianna gyermekeként született. 1952-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. A budapesti Magyar Néphadsereg Színházának volt tagja 1951–1954 között, illetve 1955 után. Egy évadot (1954–1955) a Pécsi Nemzeti Színházban játszott, majd 1955-ben visszatért az ismét Vígszínháznak nevezett színházhoz, amelynek haláláig, közel 60 évig volt a tagja. Számos filmben szerepelt, jellegzetes hangja és alkata darabos alakok megformálására predestináltak. Több mint száz színházi szerepe mellett az *Indul a bakterház* című filmben nyújtott alakítására emlékeznek sokan. 2010. szeptember 24-én 88 éves korában, Budapesten hunyt el.



Harsányi Gábor

(Budapest, 1945. június 15. –)

Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színész,
író, drámaszerző, érdemes művész

1963-ban a budafoki Budai Nagy Antal Gimnáziumban érettségizett. 1964–1968 között a Színház- és Filmművészeti Főiskolára járt.

Karrierje a Thália Színház társulatánál indult (1968–1979). Országos ismertségét és népszerűségét a főműsoridőben bemutatott, a kor legjobb színészeit felvonultató, igen nagy nézettséget elért *Egy óra múlva itt vagyok* című tévésorozat főszereplőjének, Láng Vince megformálásának köszönhető. Ennek nyomán sok más szerepet kapott.

További népszerűséget hozott számára a Szenes Iván és Havasy Viktor által szerzett *Rézmoszarot vegyenek* című sláger és a *Jó estét nyár, jó estét szerelem* című tévéfilm. Később a Mafilmhez került négy évre (1979–1983). 1983–1989 között a Nemzeti Színház tagja volt, 1982-ben a Karinthy Színház egyik megalapítója és társigazgatója; 1995-től a Vidám Színpad tagja volt. Népszerű szinkronszínész. Újpesten saját színiiskolát igazgat.

Balázs Péter

(Budapest, 1943. március 5. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, rendező, szinkronszínész

Művészcsaládból származik. Édesanyja Balázné Mednyánszky Henrietta balettművész; édesapja Balázs János színész, rendező. Nagynénje-keresztanyja Mednyánszky Ági színművésznő.

Középiskolai tanulmányait a Toldy Ferenc Gimnáziumban kezdte, a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban érettségizett. Építészmérnöknek készült, de édesapja ellenzése ellenére a színészmesterséget választotta.

1965-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Főiskolán. Pályája a veszprémi Petőfi Színházban kezdődött, majd 1970-ben a budapesti Vígszínházban folytatódott, ahol 1989-ben rendezőként is feladatot kapott. 1995-től szabadfoglalkozású színész.

Főleg komikus szerepeiről ismert, több filmben is játszott, és népszerű szinkronszínész. 1998–99-ben az RTL Klub *Receptklub* című műsorának vezetője. A szolnoki önkormányzat, a szakmai testületek jelöltje ellenében, 2007-ben a Szolnoki Szigligeti Színház igazgatójává nevezte ki, mely döntést heves kritikák érték. 2011-ben a közgyűlés további négy évvel meghosszabbította mandátumát. 2021-ben nem pályázott újabb periódusra. 2013-



ban, Eszenyi Enikő mellett megpályázta a Vígszínház igazgatói székét. Első körben a főváros mindkét pályázatot érvénytelennek nyilvánította. Balázs Péter 2014. január 3-án bejelentette, hogy nem pályázik ismét. Ezt így indokolta: „Hiszem, hogy az én polgári színházi törekvéseimnek helye van a főváros színházi életében, de azt nem szeretném, hogy elképzeléseim politikai csatározásokra adjanak okot, a Vígszínház régi rangja és méltósága, a közönséggel évtizedek alatt kialakított kapcsolata ne szenvedjen kárt. E gondolat jegyében határoztam így.” 1967-ben feleségül vette Botár Csillát. Gyermekük: Bence és Bianka.



Szombathy Gyula

(Budapest, 1945. január 3. –)

Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar színművész,
érdemes és kiváló művész

A Színház- és Filmművészeti Főiskola növendéke volt 1964–1968 között Simon Zsuzsa osztályában. A szolnoki Szigligeti Színházhoz került 1968–1974 között. 1974–1992 között a budapesti Vígszínház tagja. 1992-től szabadfoglalkozású lett, illetve részt vett a soproni Petőfi Színház megalapításában, majd évekig játszott is a teátrumban. 2000–2012 között a Radnóti Miklós Színház tagja. 2012–2015 között a Thália Színház művésze, azután csak szerepekre szerződött.

2017 februárjában visszavonult a színjátszástól. 2019-ben újra láthatták a nézők a színpadon a veszprémi Petőfi Színház *Tartuffe* előadásában. Évek óta Balatonalmádi lakója.

2017-ben rákot diagnosztizáltak nála. 2021-ben sikeres szívműtéten esett át, 2022 januárjában stroke-t kapott.

Érdekességek, kulisszatitkok

A „Paripa” utcai kültéri felvételek a Budapest VII. kerületében lévő Hutýra Ferenc utcában készültek. A filmben 4-es számon szereplő ház azóta lebontották, de Oszkár szenespincéje ma is megtalálható a Rózsa utca sarkán. A beltéri (udvari) felvételek a Rottenbiller utca 40-ben készültek. Oszkár anyjának lakása Újpalotán van, a gyerekek által felkeresett „Hivatal” pedig a kispesti tanárház (ma polgármesteri hivatal). Poldi bácsi a tabáni parkban, az Erzsébet híd budai hídfőjénél tanítja be utódját a szemétszedésre.

A film díjai:

- különdíj – szovjet magyar filmhét (Moszkva, 1980)
- gyermekfilm ezüstdíj – XII. Moszkvai Nemzetközi Filmfesztivál (1981)

Miről szól?

Misu (Hintsch Gyuri) egy belvárosi bérházban nyaral. A környéken sok barátja akad, mégis unatkozik. Az egyik lakó, Poldi bácsi (Rajz János) hosszú parkőri szolgálata után nyugdíjba készül. A kedves idős úr minden reggel és este azt hajtogatja, mennyire fog neki hiányozni a szép zöld gyepek. Misu elhatározza, hogy Poldi bácsi utolsó napjára befűvesíti a gangos ház kővel borított udvarát. A lelkes kisiú a nemes cél érdekében mindenkit mozgósít.

Mitől különleges?

Az *Égigérő fű* a gyermekeknek készült, de a felnőttek számára is legalább annyira élvezetes filmalkotás. Bár maga a történet nem rugaszkodik el túlságosan a valóságtól, a cselekménybe számos mesés elem keveredik. Az élénk fantáziájú Misu elképzelt kalandjait a film hol erőteljes stilizációval, hol animációs betétekkel tárja elénk.

A precízen felépített fordulatok izgalmát kedves humor egészíti ki. A jellegzetes belvárosi figurákat felvonultató történet a közösség erejéről, az összefogás szükségességéről mesél.

A minden akadályt legyőző együttműködés természetesen tökéletesen illeszkedik a szocialista társadalom propagandisztikus ideáihoz. Misu nemes tettei mindenképpen követendő példák, az *Égigérő fű* mégsem rágja a néző szájába a tanulságokat. Sőt, az emberség és odafigyelés pozitív mintái mellett némi rendszerkritikát is megfogalmaz. A hivatalban sorban állók vagy a félkész lakótelepi ház pocsolóit kerülgetők, ha valamit el akarnak intézni, kénytelenek rafinált kerülőutakat keresni. A Kádár-korszak ügyeskedő kisembere még a mesében is csak a saját találékonyságára és az ismeretségi körére számíthat. Az *Égigérő fű* népszerűségének titka éppen az, hogy a kicsik és a nagyok is remekül szórakozhatnak a nem éppen hétköznapi, de valahol mégiscsak ismerős kalandokon.

Hogyan készült?

Az *Égigérő fű* Janikovszky Éva 1970-ben megjelent *Málnaszörp és szalmaszál* című gyerekgregényéből készült. A filmet a hetedik kerület szívében található Rottenbiller utcában forgatták. A külső felvételek a szintén erzsébetvárosi Hutýra Ferenc utcában készültek. A zenét a Locomotiv GT szerezte. A rendező Palásthy György a műfaj hazai specialistája, a nevéhez számos sikeres gyerekfilm fűződik.

Hol a helye a (magyar) filmtörténetben?

A hetvenes-nyolcvanas évek a magyar gyermek- és ifjúsági filmek aranykora. Az *Égigérő fű* a filmtípus egyik legismertebb, mai napig kedvelt alkotása. Bemutatásakor közel negyedmillióan váltottak rá jegyet, később a Magyar Televízió rendszeresen műsorra tűzte. A korszakban születettek számára az *Égigérő fű* örök nosztalgia, a gyerekeknek pedig örökké érvényes, izgalmas kalandokkal és tanulságokkal teli mese.

Egy emlékezetes jelenet

A házban lakó vénkisasszony panaszokkal foglalkozik. A mindent borúsán látó nő nem akarja aláírni a füvesítésére vonatkozó kérvényt, Misuék ezért cselhez folyamodnak. A szenesember édesanyja híres levélíró, aki Kamilla kisasszonyhoz fordul segítségért. Az idős hölgy egy piciny lakásban él, ahová az összes régi bútorát bezúfolta. A szürreálba hajló jelenet egyszerre mesészerű és mélyen ironikus. A gyerekek számára izgalmas labirintus a szűkös lakótelepi lakások zsúfoltságát karikírozza.

Tudtad-e?

Rajz János (POLDI BÁCSI) – A *Dollárpapában* is imádtuk, de Rajz János gyerekek tízezreinek lett tiszteletbeli nagypapája az *Égigérő fűben* alakított Poldi bácsiként. A magánélete csendes volt, 1943-ban vette feleségül a nála tíz évvel fiatalabb Süli Margitot. Boldogan éltek, ám az asszonyt mindössze 57 éves korában elragadta a halál. Rajz János a munkába temetkezett. Az *Égigérő fű* bemutatója után két évvel, 1981-ben, 74 éves korában távozott az élők sorából az egyik legnagyobb epizodista.

Fónay Márta (ZSÓFI NÉNI, POLDI BÁCSI FELESÉGE) – Általában komikus szerepekben tűnt fel, idősebb korában pedig a jóságos nagymama karaktere nőtt hozzá. Fónay Mártát is meggyötörte az élet. Az imádott férje 1945-ben eltűnt a háború forgatagában, sokáig úgy tudta, hogy a szovjet fronton lelta a halálát. Aztán tíz évvel később, 1955-ben mégis hazatért a hadifogságból. Fónayt idősebb korára teljesen elfelejtette a szakma, visszavonultan, már-már elfeledve halt meg 80 évesen 1994-ben.

Ifj. Hintsch György (MISU) – A filmrendezőként dolgozó édesapjának köszönhetően lett gyerekszínész. Az *Égigérő fű* után egy évvel, 1980-ban szerepelt a *Naplemente délben* című alkotásban is, amelyet szintén az édesapja rendezett. Ifj. Hintsch György hamar eltávolodott a színésztől és felnőtten fejjel önkormányzati politikus lett.

Ulmann Mónika (PIROSKA) – A szóke kislány nevét egyszer lehet hallani a filmben. Ulmann Mónikát imádtuk gyerekszínészként, az *Égigérő fű* volt a második filmje, hatesztendősen. Aztán két év múlva a *Szeleburdi családban* is helyet kapott. Mellette pedig kis énekesként is milliók hallgatták, hiszen a *Moncsicsi* és az *Írtam a bátyámnak egy dalt* című szerzeményekkel végképp megismerte az egész ország. A színész Miller Zoltánnal van egy közös gyermekük, Dávid.

Máriáss József (DEZSŐ BÁCSI) – Ő volt később a *Szomszédokban* Böhm József közös képviselő, a bölcs és mindig diplomatikus agglegény. A felesége, Szilassy Ilona színésznő még 1973-ban, csupán 56 éves korában távozott az élők sorából. A lányuk, Melinda szintén ezt a pályát választotta, de már ő is meghalt 2015-ben. Máriáss József halálát 1991-ben beleírták a *Szomszédokba*. Amikor Böhm bácsi kórházba került, a való életben is ott volt az idős színész. A 105. rész felvétele után, másnap örökre elment... 71 éves volt.

Drahota Andrea (KAMILLA KISASSZONY) – A kiváló színésznő számtalan filmben szerepelt. A közkedvelt, korán elhunyt színész, Kozák András volt a férje, aki 62 évesen hagyta itt ezt a világot. Két gyermekük született.

Újlaki Dénes (BRENNER OSZKÁR) – A remek karakterszínész büszke rá, hogy egy ősrégi nemesi családból, a boldogfai Farkas-család leszármazottjaként látta meg a napvilágot (a családot a XIV. században már jegyezték). Újlaki Dénest szinkronszínészként is sokat foglalkoztatták. Az *Égigérő fű* szenesembere ma is él.

Dajka Margit (BERTA) – Zseniális színésznő volt. A *Szindbádban* vagy éppen a *Macskajátékban* is Oscar-díjas alakítást nyújtott. Aztán 1985-ben kiderült, hogy súlyos beteg. Ugyanabban a kórházban ápolták, mint a szintén rákkal küzdő Ruttkai Évát. Együtt sírtak a kórteremben vagy éppen nevettek az egész fránya életen. 1986-ban, 78 évesen halt meg.

Harsányi Gábor (RENDŐR) – Az *Egy óra múlva itt vagyok* című legendás filmsorozattal robbant be a köztudatba és nem volt megállás, korszakos színész lett belőle.

Zenthe Ferenc (SZEMETES I.) – Fialat korában a *Tenkes kapitányában* szeretett bele az ország, idősen pedig a *Jób lázadásában* mutatta be, hogy nem csak a kalandfilmekben, a drámai szerepekben is elsőrangú. Zenthe Ferenc aztán a *Szomszédok* Taki bácsijaként is beopta magát a nézők szívébe. 86 éves korában halt meg tüdőgyulladásban.

Farkas Antal (SZEMETES II.) – 2010-ben, 88 évesen halt meg. Akár a rekordok könyvébe is bekerülhetne, hiszen csaknem 60 évig állt a Vígszínház szolgálatában.

Balázs Péter (TÁBLASZERELŐ I.) – A család azt szerette volna, ha építészmérnök lesz belőle, ám ő ragaszkodott a színészi pályához – jól tette. Balázs Pétert főleg komikus szerepekben szerettük, de szinkronszínészként is sokoldalú. A szolnoki Szigligeti színház igazgatója volt 2007-2021 között.

Szombathy Gyula (TÁBLASZERELŐ II.) – A sokat foglalkoztatott színész néhány éve úgy döntött, elég volt a hosszú évtizedek munkájából és visszavonult a színpadtól. Tette ezt azért is, mert rádöbbsent, hogy túlságosan kevés időt szentelt a családjának. A Balaton partján, Balatonalmádiban él.



Ötletek KönyvtárMozis foglalkozásokhoz

Írányított beszélgetés a könyvtáros segítségével a barátságról, emberi kapcsolatokról, összefogásról

A személyes kapcsolatok kezdenek háttérbe szorulni az interneten elérhető közösségi hálózatoknak is köszönhetően. Már falun is kezdenek az emberek elidegenedni egymástól, ezért fontos, hogy ráirányítsuk a figyelmet a személyes kapcsolatokra, amire egy remek példa ez a film, hogyan fognak össze az emberek, hogy egy embertársuknak örömet okozzanak.

- Beszéljünk a szereplőkről, ki köti össze őket? Ki a kulcsfigura a filmben?
- Beszélhetünk a 70-80-as évek Magyarorszájáról. (Ha kicsit idősebb a korosztály, esetleg már éltek is abban a korban, kifejezetten érdekes beszélgetés kerekedhet belőle.)
- Hivatali ügyintézés a filmben. Mi jellemezte?
- Lekváros kenyér és málnaszörp. Kinek a szülei, nagyszülei szoktak befőzni. Segít-e a gyerek (pl. gyümölcszedés)?
- Te kinek segítettél utoljára, és mit?
- Nyaralás a nagyszülőknél, rokonoknál. Ha nyaraltál már így, meséld el, mi volt benne a legjobb.
- Emlékszel, hogy hívják a szőke kislányt a filmben?
- A könyv és a film összehasonlítása. Miben azonos és miben tér el?
- Janikovszky Évának sok könyve jelent meg. Olvastál tőle valamit?



Játékörletek

Szókereső

A képen látható betűhálóba elrejtették a felsorolt szavakat. Megtalálsz mind a 15 szót, ami természetesen az *Égigérő fű* filmhez köthető? (Nyomtatással, fénymásolással sokszorosítani is lehet). Lehet időre is játszani – ki találja meg előbb az össze szót, de lehet párban is játszani – a versenyzők közül ki talál meg többet.

Online is elérhető ez a játék: <https://learningapps.org/display?v=p66fe3mec20>

X	S	Á	G	Í	Ö	R	Á	Q	Ü	V	X	N	S	E
P	N	Á	E	U	X	E	P	N	Ü	Z	E	Ú	Z	W
L	V	N	Ö	M	A	Y	C	M	T	Q	Q	M	E	L
B	Ö	S	Z	C	Ú	Ú	X	H	Ú	N	H	Q	N	D
D	V	C	D	Ó	Ő	S	K	B	S	Ó	V	H	E	K
I	G	B	W	P	Ó	H	M	Ö	N	Ú	M	I	S	U
U	W	O	É	M	W	K	Ö	D	D	C	Á	V	E	K
Ú	Á	J	Ő	I	Z	K	A	M	I	L	L	A	M	Á
K	Í	D	E	Z	S	Ő	B	Á	C	S	I	T	B	S
V	K	R	O	K	O	D	I	L	Q	A	G	A	E	A
O	F	E	K	É	R	V	É	N	Y	Ú	Q	L	R	U
G	Y	E	P	T	É	G	L	A	Ú	Q	Z	Q	Ú	T
P	O	L	D	I	B	Á	C	S	I	Á	L	A	Y	Ó
A	H	O	L	O	V	Á	T	Z	X	W	H	E	Ő	Ü
R	G	I	O	É	W	Ü	X	Ö	E	T	Z	A	B	A
I	V	S	X	É	Ő	P	I	R	O	S	K	A	B	Q
P	W	Á	H	Ő	Ú	R	E	P	Ü	L	Ő	G	É	P
A	I	W	B	Ú	K	M	W	P	M	V	É	Ő	P	Y

1. MÁLNASZÖRP
2. POLDIBÁCSI
3. PIROSKA
4. KROKODIL
5. KÉRVÉNY
6. REPÜLŐGÉP
7. KAMILLA
8. HOLOVÁTZ
9. GYEPTÉGLA
10. DEZSŐBÁCSI
11. HIVATAL
12. MISU
13. KUKÁSAUTÓ
14. SZENESEMBER
15. PARIPA

Szókereső – megfejtés

X	S	Á	G	Í	Ö	R	Á	Q	Ü	V	X	N	¹⁴ S	E
P	N	Á	E	U	X	E	P	N	Ü	Z	E	Ú	Z	W
L	V	N	Ö	M	A	Y	C	M	T	Q	Q	M	E	L
B	Ö	S	Z	C	Ú	Ú	X	H	Ú	N	H	Q	N	D
D	V	C	D	Ó	Ő	S	K	B	S	Ó	V	¹¹ H	E	¹³ K
I	G	B	W	P	Ó	H	M	Ö	N	Ú	¹² M	I	S	U
U	W	O	É	M	W	K	Ö	D	D	C	Á	V	E	K
Ú	Á	J	Ő	I	Z	⁷ K	A	¹ M	I	L	L	A	M	Á
K	Í	¹⁰ D	E	Z	S	Ő	B	Á	C	S	I	T	B	S
V	⁴ K	R	O	K	O	D	I	L	Q	A	G	A	E	A
O	F	E	⁵ K	É	R	V	É	N	Y	Ú	Q	L	R	U
⁹ G	Y	E	P	T	É	G	L	A	Ú	Q	Z	Q	Ú	T
² P	O	L	D	I	B	Á	C	S	I	Á	L	A	Y	Ó
¹⁵ A	⁸ H	O	L	O	V	Á	T	Z	X	W	H	E	Ő	Ü
R	G	I	O	É	W	Ü	X	Ö	E	T	Z	A	B	A
I	V	S	X	É	Ő	⁹ P	I	R	O	S	K	A	B	Q
P	W	Á	H	Ő	Ú	⁶ R	E	P	Ü	L	Ő	G	É	P
A	I	W	B	Ú	K	M	W	P	M	V	É	Ö	P	Y

1. MÁLNASZÖRP
2. POLDIBÁCSI
3. PIROSKA
4. KROKODIL
5. KÉRVÉNY
6. REPÜLŐGÉP
7. KAMILLA
8. HOLOVÁTZ
9. GYEPTÉGLA
10. DEZSŐBÁCSI
11. HIVATAL
12. MISU
13. KUKÁSAUTÓ
14. SZENESEMBER
15. PARIPA

Kvíz

1. Hány órákor szokott Poldi bácsi hazaérkezni?
A; 16 órákor B; 18 órákor C; 19 órákor D; 17 órákor
2. Ki tud nagyon panaszos levelet írni?
A; Misu B; Berta mama C; Dezső bácsi D; Piroska nagymamája
3. Ki nem akarta aláírni a kérvényt?
A; a rendőr B; Oszkár C; Kamilla kisasszony D; Berta mama
4. Hány évet dolgozott Poldi bácsi?
A; 52 évet B; 45 évet C; 53 évet D; 50 évet
5. Milyen állattal küzd meg Misu az aranyhajú tündér kiszabadítása során?
A; oroslán B; farkas C; pók D; krokodil
6. Hol lakik Poldi Bácsi?
A; Árnyas út 4. B; Paripa utca 4. C; Ráró utca 3. D; Ménes utca 4.
7. Poldi bácsi búcsúztatóján ki fogott vele kezét?
A; a hivatal vezetője B; a rendőrkapitány C; az új parkőr D; a főparkigazgató
8. Hány napjuk van a füvesítési terv megvalósítására?
A; 6 nap B; 3 nap C; 5 nap D; 4 nap
9. Mitől gyulladt ki a fiatalok lakása?
A; bekapcsolva maradt a kávéfőző B; egy égve maradt gyertya miatt
C; zárlatos lett a vasaló D; kipattant egy szikra a kályhából
10. Mit ütöget Berta mama, amikor fel kell ébresztenie Oszkárt?
A; mozsarat B; a légycsapót C; a falat D; lábasfedőket
11. Honnan kerül szemét a befűvesített udvarra?
A; a szemetesek egy irodaházból hozták B; a gyerekek újságpapírt téptek darabokra
C; Poldi bácsi hozta a parkból D; Kamilla kisasszony kiborította a szemetes vödört
12. Mi volt a film alapját képező regény eredeti címe?
A; Égigérő fű B; Az a szép zöld gyep C; Málnaszörp és szalmaszál D; Paripa utca 4
13. Mikor született a regény?
A; 1980 B; 1960 C; 1970 D; 1990
- 13+1. Ki írta a film alapját képező regényt?
A; Berg Judit B; Janikovszky Éva C; Szabó Magda D; Bartos Erika

(Megoldókulcs: 1-B, 2-B, 3-C, 4-A, 5-D, 6-B, 7-D, 8-C, 9-A, 10-A, 11-A, 12-C, 13-C, 13+1-B)

Könyvek és egyéb dokumentumok



Janikovszky Éva: Égigérő fű

Csuda dolgok történnek a régi bérházban, ahol Misu Dezső bácsinál, Síróbaba Kamilla kisasszonynál tölti a nyarat. A titkok között nagy szerepe van százhuszonegy szalmaszálnak, amellyel csak félig lehet a málnaszörpöt kiszívni. Végül is sok titokra derül fény, és ez a nyár maga a napfény, a derű és a bizalom.

(www.moly.hu)

Janikovszky Éva: Velem mindig történik valami

„Amikor apukám azt mondja, hogy gyere csak ide, kisfiam, beszélni akarok veled, akkor már biztos, hogy baj van. Mert ha nincs baj, akkor nem mondja, hogy beszélni akar velem, hanem mindjárt beszél.” A gyermek-felnőtt viszonyt boncolgató mese voltaképp monológ, pompás epizódok laza füzére, amelyekben egy kisfiú tart tükröt az őt körülvevő felnőttek elé. Kiszolgáltatott helyzete tudatában, de a gyermeki tisztánlátás és igazságérzet birtokában sorolja mindazokat a furcsaságokat, apróbb-nagyobb félreértéseket, a gyermeki bánat okait, amelyekre családjában - más családokhoz hasonlóan - bőven van módja figyelni. A szülők gyakran a kényelmesebb utat választják; közhelyekre támaszkodva „nevelik” csemetéjüket - ezekre a sztereotípiákra ad csattanós válaszokat a „gyerekszáj” a „kortárs” olvasók remek szórakoztatására. (www.moly.hu)



Kormos István: Mese Vackorról, egy pisze kölyökmackóról

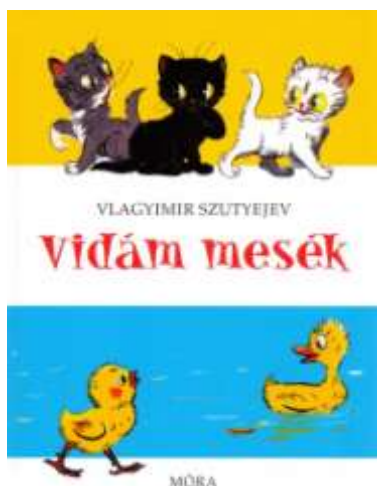
Kormos István csetlő-botló, csavargó kölyökmackója éppen olyan, mint az óvodás gyerekek: játék közben elfelejtkezik az időről, nem eszi meg az ebédet, félve megy bele a Balatonba, hogy aztán annál nagyobb örömmel lubickoljon a hatalmas tóban. Egyetlen furcsa tulajdonsága van: mackó létére nem szereti a mézet. De talán ez is megváltozik, mire iskolába megy.

(www.moly.hu)



Kormos István: Vackor az első bében

Micsoda multság egy mackógyerek az osztályban! Nagy mancsa és körme ellenére Vackor ügyesen tornázik, könnyen megtanul olvasni és számolni, és hamarosan a gyerekek kedvence lesz. Ám amikor tavasszal kisüt a nap, a piszén pisze kölyökmackót csavarogni hívja medve természete, és aznap nem megy iskolába. Vajon mit szól ehhez az első bé? (www.moly.hu)



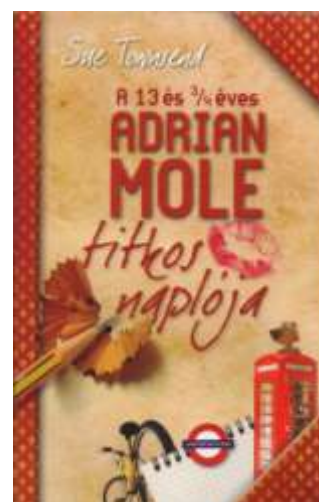
Vlagyimir Szutyjev: Vidám mesék

Szerencsés egybeesés, ha a grafikus író is egyben, és egyik kezével ír, a másikkal rajzol. Ez Szutyjev esetében majdnem szó szerint így van. „Amikor kigondolom a meséket, mindig a jobb kezemben tartom a tollat, a balban pedig a ceruzát vagy az ecsetet. Ez így nagyon kényelmes: a jobb kéz írja a mesét, ezalatt a bal vidám képeket rajzol.” Szutyjev kedves, rövid, vidám és tanulságos meséi, multságos figurái közkedveltek a gyerekek körében.

(www.moly.hu)

Sue Townsend: A 13 és 3/4 éves Adrian Mole titkos naplója

A 13 és 3/4 éves Adrian Mole titkos naplója elfogultság nélküli bepillantás egy pattanásokkal teli kamasz fiú zűrés életébe. A szülei házastársi összezördüléseit, a kutyájukat, a saját, kínlódó poétaként és „félreértett entellektüelként” megélt életét leplezetlenül bemutató tinédzser, Adrian Mole fájdalmasan őszinte naplója kacagató és lenyűgöző olvasmány. (www.moly.hu)





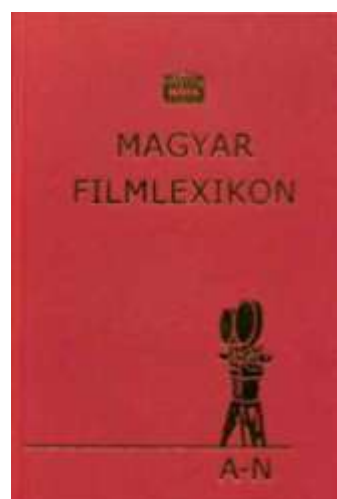
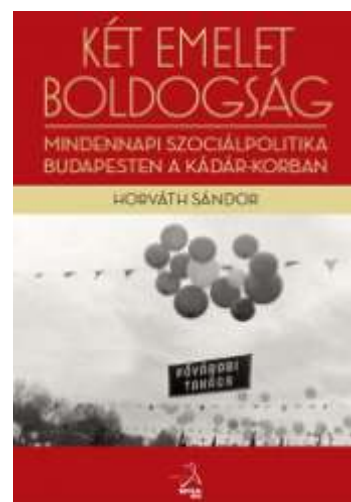
Valuch Tibor: Hétköznapi élet Kádár János korában

A párizsi Larousse sorozatát, amely a hétköznapi élet eseményein keresztül ismerteti meg az emberiség történetével, a magyar kiadás néhány, kifejezetten Magyarország történetét bemutató témával egészíti ki. Közülük az első a közelmúlttal foglalkozik: a Kádár-korszakot felölelő több mint harminc év hétköznapi világát tekinti át az ötvenes évek második felétől az 1989-es rendszerváltozásig, de vázlatosan kitér a háború utáni évektől az 1956-os forradalomig tartó korszak mindennapi életére is.

(www.moly.hu)

Horváth Sándor: Két emelet boldogság

Miért él még mindig nosztalgia a Kádár-korszak iránt? Hogyan gondoskodott a főváros lakóiról a hatalom a mindennapokban? Miként lehetett lakást szerezni az élmunkásházakban vagy a lakótelepeken? Hogy kezdődött a lakásprivatizáció? Kik voltak hajléktalanok és szegények a szocialista korszakban, és miért nem láttuk őket az utcákon? Milyen kompromisszumokat kötöttek az emberek azért, hogy jogosulttá váljanak az állami juttatásokra? Mit várt cserébe az állam? Miként vált a segély a mindennapok részévé? Mitől vált a rendszer „reményteljesebbé” 1956 után, és hogyan foszlottak szét a jólétbe vetett illúziók? Horváth Sándor új könyve azzal foglalkozik, hogyan változtatta meg az emberek mindennapjait a Kádár-kor szociálpolitikája Budapesten. Azért a fővárosi közigazgatás szintjén keresztül igyekszik a fenti kérdésekre választ találni, mert itt került legközelebbi kapcsolatba a „kérvényező állampolgár” és a „gondoskodó állam” hivatalnok. (www.moly.hu)



Veress József (szerk.): Magyar filmlexikon I-II.

Helyet kaptak összeállításunkban a dokumentum- és animációs műfaj reprezentánsai, megtalálhatók címszavaink sorában az írók, akik megihlették a vetített képek készítőit. Kiegészítő fejezetekben taglaljuk a filmélet eseménykrónikáját (irányítás, intézményrendszer, forgalmazás, szemlék stb.). Vizsgálódásunk a lehetőségekhez mérten kiterjedt a televíziós produktumokra is. (www.regikonyvek.hu)

Felhasznált irodalom, forrásjegyzék

- Veress József [szerk.] ; Féjja Sándor et al.[szerzők]: Magyar filmlexikon. – Budapest : MNFA. – 2005
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Palásthy_György
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Janikovszky_Éva
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Locomotiv_GT
- <https://www.rockbook.hu/zenekar/locomotiv-gt>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Forgács_Ottó
- <https://www.ujsgmuzeum.hu/egy-kultikus-film-hattere-fokuszban-az-egigero-fu-es-a-szereplok>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Ullmann_Mónika
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Máriáss_József
- <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/r-775E4/rajz-janos-77680>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Rajz_János-díj
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Fónay_Márta
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Drahota_Andrea
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Ujlaki_Dénes
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Zenthe_Ferenc
- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Antal_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Farkas_Antal_(színművész))
- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Harsányi_Gábor_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Harsányi_Gábor_(színművész))
- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Balázs_Péter_\(színművész\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Balázs_Péter_(színművész))
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Szombathy_Gyula
- <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC03014/03025.htm>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Égigérő_fű
- <https://port.hu/adatlap/film/tv/egigero-fu-egigero-fu/movie-679>
- <https://filmarchiv.hu/hu/alapfilmek/film/egigero-fu-1>
- <https://filmkultura.hu/?q=cikkek/gyermekkorunk-legszebb-nyara-palásthy-györgy-égigérő-fű>
- https://www.filmvilag.hu/xista_frame.php?cikk_id=13402

Az Internetes források megtekintésének ideje: 2022. 04. 04.